

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

*Г. М. Дубинська, Н. П. Лимаренко, В. А. Боднар, Т. І. Коваль, О. М. Ізюмська, В. П. Полторапавлов,
Т. М. Котелевська, Н. О. Прийменко, Л. М. Сизова, С. С. Руденко, О. Г. Марченко, О. І. Здор*

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Вступ. На сучасному етапі одним із найважливіших стратегічних завдань вищої освіти України є забезпечення якості підготовки фахівців на рівні міжнародних вимог. Ідея реформування медичної вищої освіти полягає в адаптації національної системи вищої освіти до європейських стандартів. Європейська система реформування вищої освіти стала однією зі складових євроінтеграції. Вхідження в Європейський простір є для українського суспільства важливим і необхідним через потребу вирішити завдання визнання українських дипломів за кордоном, підвищення ефективності та якості освіти і відповідно конкурентної спроможності українських вищих навчальних закладів та їхніх випускників на європейському і світовому ринках. З 2005 року наша країна розпочала ефективну науково-освітню інтеграцію, приєднавшись до Болонської системи освіти. Кредитно-модульна система освіти – це гнучка модель організації педагогічного процесу, який максимально мотивований та більше орієнтований на студента. Використання в навчальному процесі модульної технології навчання підвищує пізнавальну активність і самостійність студентів при вирішенні навчальних задач, забезпечує індивідуальний підхід у навчанні, розвиток професійного інтересу і мотивації, сприяє ефективному формуванню практичних вмінь і навичок. Кредитно-модульна система навчання відповідає загальним тенденціям реформування національних систем освіти. Вивчення та аналіз її впровадження свідчать, що в різних країнах вона має свою специфіку. Ця система є засобом підвищення якості підготовки фахівців, що безпосередньо пов'язане зі зміною ролі та функцій викладацького складу вищих медичних закладів. На кафедрі інфекційних хвороб, як показав досвід, кредитно-модульна система організації навчального процесу спонукає студентів систематично, добросовісно готуватися до занять.

Основна частина. Нині, теоретично підготувати висококваліфікованого лікаря – означає забезпечити доступ до світової наукової і будь-якої інформації, створивши єдину галузеву освітню інформаційну систему, об'єднавши всі інформаційні ресурси країни. Основним критерієм ефективності навчального процесу є засвоєння студентом базисних знань і здатність до подальшої самоосвіти, формування навичок професійно-орієнтованої діяльності. Формується нова модель фахівця, здатного самостійно орієнтуватися в клінічних ситуаціях, бачити шляхи їх раціонального вирішення після завершення процесу навчання. Для забезпечення якості освіти важливими є професійна підготовка викладачів, навчально-методичне забезпечення навчального процесу, наявність системи контролю й оцінювання рівня знань студентів, застосування сучасних освітніх технологій, залучення студентів до науково-дослідної діяльності, відповідне матеріально-технічне забезпечення навчального процесу, стимулювання самостійної роботи студентів. Викладачі кафедри приймають участь в міжнародних медичних семінарах в м. Зальцбург, організованих Американсько-Австрійською фундацією, міжнародних конференціях, симпозіумах, які проводяться Європейською терапевтичною асоціацією з

питань вивчення ВІЛ/СНІДу та ін. В новій освітній системі викладач виступає не як основний і найбільш компетентний носій знань і контролюючий суб'єкт пізнання, а як організатор самостійної, активної пізнавальної діяльності студентів, їх компетентний консультант.

На кафедрі інфекційних хвороб надається велике значення самостійній роботі студентів, результатом якої є самостійне засвоєння знань, розвиток певних умінь, оволодіння практичними навичками. Результатом навчання є вміння студентів проводити диференційну діагностику, складати план обстеження, план лікування, знати принципи невідкладної допомоги при негайних станах в клініці інфекційних хвороб, знати профілактику інфекційних захворювань. Самостійне засвоєння знань, вміння працювати з інформацією, щоб не втратити рівень компетентності та прагнути підвищення своєї кваліфікації, забезпечується комп'ютеризацією навчання. Комп'ютеризація освіти – невід'ємний компонент її вдосконалення, який сприяє підготовці висококваліфікованих фахівців. На кафедрі інфекційних хвороб працює комп'ютерний клас з використанням навчальних та контролюючих програм. При цьому в студента з'являються навички роботи з комп'ютером, накопичується досвід використання сучасних інформаційних технологій, виховуються комунікативні якості та соціальна інтерактивність. Використання комп'ютерних технологій робить навчання якісним, ефективним, наочно орієнтованим, доступним і цікавішим. Але самостійна робота студентів набуває ефективності, коли вона спрямовується та координується викладачем та має достатнє навчально-методичне забезпечення. Використання ефективних комп'ютерних технологій допомагає викладачу вирішити багато задач, пов'язаних із покращенням засвоєння теоретичного матеріалу. Використання мультимедійних презентацій лекцій покращує сприйняття й осмислення питань, що розглядаються, створює умови для аудиторної роботи студентів. Викладач у мультимедійній лекційній аудиторії отримує можливість для подачі інформації в різноманітній формі (текст, графіка, звук, цифрове відео та ін.). Якість і ступінь засвоєння навчального матеріалу при цьому значно підвищуються. Використання мультимедійного ілюстративного матеріалу особливо є цінним і необхідним, коли під час проведення практичних занять у клініці немає хворих із відповідною патологією. В навчальний процес впроваджуються дистанційні технології. На сторінці кафедри, на сайті академії, студентам представлені календарно-тематичні плани практичних занять, лекцій, методичні вказівки для самостійної роботи студентів, методичні розробки для підготовки до практичних занять, банк даних «Крок-2», що допомагає студентам у підготовці до практичних занять та складанні підсумкового модульного контролю. Ситуаційні задачі банку даних «Крок-2» містять приклади клінічних завдань з різноманітними характеристиками, вимагають застосування знань з інфектології та інших теоретичних та клінічних дисциплін. Тому рішення клінічної задачі вимагає від студента як теоретичної підготовки, так і аналітико-синтетичної, творчої діяльності, що сприяє формуванню клінічного мислення студента.

Висновки. Підвищення якості підготовки майбутніх лікарів забезпечується впровадженням сучасних інноваційних технологій в навчальний процес, надання пріоритету самостійній роботі студентів, наданням знань студентам з питань сучасних методів діагностики, лікування інфекційних хворих, які викладачі кафедри отримують завдяки участі в науково-практичних конференціях, симпозиумах, конгресах з міжнародною участю, що важливо для подальшого використання майбутніми лікарями в практичній діяльності.

Література

1. Юцявичене П. А. Теория и практика модульного обучения. / П. А. Юцявичене. – Каунас: Швнеса, 1989.
2. Тимошенко З. І. Соціально-політичні аспекти та перспективи участі України в Болонському процесі / З. І. Тимошенко // Україна суб'єкт європейського освітнього простору. – К. Вид-во Європ. ун-ту, 2013. – С. 5-19.
3. Дистанционные образовательные технологии в системе непрерывного профессионального образования / И. Е. Плотникова, С. Ю. Комова, С. И. Брежнев // Глобальный научный потенциал. – 2014. – №6 (39). – С. 24-27.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ І ТОПОГРАФІЧНОЇ АНАТОМІЇ У СТУДЕНТІВ 2 КУРСУ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

В. Г. Дуденко, І. Я. Євтушенко, М. А. Падалиця, Г. В. Горяїнова

Харківський національний медичний університет

У процесі підготовки лікарів-стоматологів важливим є знання оперативної хірургії і топографічної анатомії голови і шиї, що обумовлює можливості використання топографічних орієнтирів при виконанні анестезії. Знання топографо-анатомічних особливостей обумовлює профілактику і попередження ускладнень під час надання стоматологічної допомоги пацієнту (лікування й видалення зубів). Топографічні особливості дна порожнини рота і шиї (наявність клітинних просторів) визначають шляхи поширення гнійно-запальних процесів з порожнини рота в інші області.

Оперативна хірургія і топографічна анатомія студентам стоматологічного факультету Харківського національного медичного університету викладається згідно навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» кваліфікації «Лікар-стоматолог» УВНЗ МОЗ України за спеціальністю 7.12010005 «Стоматологія», 2015 р., Київ, на 2 курсі в 3 семестрі. Програма включає в себе 24 години практичних занять, 6 годин лекційних занять та 15 годин позааудиторної самостійної роботи. Тематичні плани практичних, лекційних занять та теми для самостійної роботи складені відповідно до типової програми дисципліни для студентів вищих медичних закладів освіти III-IV рівнів акредитації, спеціальність «Стоматологія», Київ, 2015 р. Тематичний план лекцій складається з наступних тем: «Топографічна анатомія мозкового і лицевого відділів голови», «Топографічна анатомія верхньої і нижньої щелеп, 2 і 3 гілок трійчастого нерва. Анестезії», «Топографічна анатомія шиї». Практичні заняття включають теми «Загальний хірургічний інструментарій, спеціальний хірургічний інструментарій, який використовується в стоматології», «Первинна

хірургічна техніка», 6 практичних занять присвячених топографічній анатомії мозкового і лицевого відділів голови і 3 заняття, присвячених топографічній анатомії шиї. На останньому занятті проводиться диференційований залік. В питання диференційованого заліку включені теми основних розділів: «Загальні питання топографічної анатомії і оперативної хірургії», «Топографічна анатомія голови. Оперативні втручання на мозковому і лицевому відділах голови», «Топографічна анатомія шиї. Оперативні втручання на органах шиї». Крім того включені питання з тем для самостійної підготовки студентів. Диференційний залік проходить в усній формі, у формі вирішення тестових завдань та виконання практичних навичок. Проаналізувавши результати диференційованого заліку, необхідно зазначити, що зміни, які були внесені новим навчальним планом у 2015 р., а саме зменшення кількості годин лекційних занять з 10 год. до 6 год., практичних занять – з 30 год. до 24 год., не мали позитивного впливу.

У зв'язку з тим, що топографічна анатомія і оперативна хірургія є базовою дисципліною для підготовки фахівців-стоматологів у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації, ми пропонуємо збільшити кількість лекційних годин та кількість годин практичних занять. Необхідно ввести додаткові години для детального вивчення спеціального стоматологічного інструментарію; топографічної анатомії гілок трійчастого нерва та верхньої і нижньої щелеп; для розгляду питань принципів хірургічних втручань лицевого відділу голову. Все вище перераховане дозволить поглибити знання топографо-анатомічних особливостей, які будуть використовуватися в подальшій практичній діяльності стоматологів.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПЕДІАТРІЇ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ АНГЛОМОВНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

С. І. Єсіпова, О. А. Варварук

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, м. Київ

Вступ. Проблема адаптації і успішного навчання іноземних студентів в медичних вузах України сьогодні

є однією з найактуальніших завдяки інтенсивному співробітництву України в сфері медичної освіти з багатьма